

Türkiye’de Temel Tasarım Eğitimi Alanında 2000-2019 Yılları Arasında Yapılmış Bilimsel Çalışmaların Analizi

An Analysis of Scientific Studies in Basic Design Education in Turkey Between the Years 2000-2019

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Seval ÖZGEL FELEK¹

Gönderim Tarihi: 19.01.2020 | Kabul Tarihi: 21.03.2020

Özet

Temel Tasarım Eğitimi tasarım sürecinde gereken ilke ve öğeleri uygulama esasına dayanarak aktarmayı amaçlamaktadır. Öğrenciler eğitimleri boyunca kendilerini geliştirirken farklı malzemeler ve dokularla çalışarak yapabilme becerisi kazanmakta, kendilerini sorgulamakta, eleştiri yapabilme yetisi kazanmaktadır. Yaratıcılığı geliştirmesine olanak sağlayan bu temel ders mimarlık, güzel sanatlar, eğitim fakültelerinde ve hatta ilköğretim düzeyinde eğitim verilen kurumların ders programlarında yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, 2000-2019, yani son 20 yılda Türkiye’de Temel Tasarım Eğitimi konusunda yapılan akademik çalışmalarını incelemek ve analiz etmektir. Makale kapsamında 22’si tez çalışması 24’ü makale olmak üzere toplam 46 yayına ulaşılmıştır. Bu araştırma, içerik analizi yaklaşımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, çalışma materyali olarak belirlenen tez ve makalelerde veri toplama aracı olarak doküman analizi, veri analiz yöntemi olarak ise içerik analizi kullanılmıştır. Bulgular frekans ve yüzdelerle tablolastırılarak ortaya konulmuştur. Çalışmanın sonuçlarına göre bu konuda araştırma yapacak kişilere durum tespiti sağlamak ve önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Temel Tasarım, Tasarım Eğitimi, Tasarım Atölyesi

Abstract

Basic Design Education aims to transfer the principles and elements required in the design process on the basis of practice. Throughout their education, students develop the ability to work with different materials and textures while questioning themselves and gaining the ability to criticize. This basic course, which allows him to develop creativity, takes place in architecture, fine arts, education faculties and even in the curriculums of institutions that are educated at primary level. The purpose of this study, 2000-2019, ie the last 20 years to examine the academic studies on the Basic Design Education in Turkey and analyze. Within the scope of the article, 46 publications including 22 thesis and 24 articles were reached. This research was carried out by using content analysis approach. In the research, document analysis was used as data collection tool and content analysis was used as data analysis method in the thesis and articles identified as study material. The findings were tabulated with frequencies and percentages. According to the results of the study, it is aimed to provide due diligence and make recommendations to the people who will make researches on this subject.

Keywords: Basic Design, Design Education, Design Workshop

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Ünye MYO, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü, Mimari Restorasyon Programı, Ordu, Türkiye.
E-posta: sevalozgelfelek@odu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4628-1058

Giriş

Temel Tasarım dersi Mimarlık, İç Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Şehir ve Bölge Planlama, Endüstri Ürünleri Tasarımı; Resim, Grafik Tasarım; Resim- İş Öğretmenliği bölümlerinde özellikle birinci sınıf öğrencilerinin tasarıma giriş niteliği taşıyan en önemli derslerinden biridir. Hatta artık ilköğretim eğitim programlarında da temel tasarım eğitimi verilmektedir.

Temel Tasarım kavramı, Bauhaus Okulu uygulamaları ile ortaya konulmuştur ve ülkemizde uygulanması Temel Sanat Eğitimi olarak başlamıştır. Günümüzde hala hem temel tasarım dersi hem de temel sanat eğitimi olarak farklı disiplinlerde ve üniversitelerin mimarlık, sanat ve tasarım fakülteleri bölümlerinin ders programlarında yer almaktadır. Makale kapsamında sadece “temel tasarım” ele alınmıştır. Bauhaus, temel tasarım derslerinin kuramsal çerçevesini oluşturmaktadır. Uygulamada atölye ve usta çırak ilişkisi ile öğreti sağlamaktadır.

Temel Tasarım, bütün sanatçı ve tasarımcılar için başlangıç dersi olarak geliştirilmiştir (Lang, 1998: 3). Almanca kökenli olan “Gestalt” kelimesi bir şeyin nasıl biraya getirildiğine işaret eden anlamına gelmektedir. İngilizce tanımına bakıldığında ise “parçalarının toplamından elde edilemeyecek bir fonksiyonel bütünlük içeren fiziksel, biyolojik veya psikolojik bir yapı, diziliş veya desen olgusu” olarak açıklamaktadır. Almanya’da Bauhaus Tasarım Okulu’nda ve Rusya’da Devlet Yüksek Sanat ve Teknik Stüdyoları’nda temel tasarım eğitimi derslerinde Gestalt tasarım prensipleri öğretilmektedir (Lang, 1998: 3). Gestalt prensipleri, mevcut şekli en basit ve düzgün geometriler haline getirerek aklın bunu algılamak için basitleştirdiğini, şeklin biçimlerden oluşan bir kompozisyon olduğunu vurgulamaktadır (Ching, 2014:38). Bauhaus, çeşitli sanat dallarında tasarımın temel ilkelerinin eğitiminin temelini oluştururken, tekstil, ahşap, metal, plastik gibi malzemelerle üretilen ürünleri baz almış ve sonrasında mimarlık ve şehircilik ilkelerini temel tasarımın nesnesi olarak ele almıştır (Günay, 2001: 3).

Itten, temel tasarım dersinin ilk oluşturucusu ve uygulayıcısı olarak bu dersin görevlerini öğrencilerin yaratıcı güçlerini serbest bırakmak, kariyer seçimlerini kolaylaştırmak ve gelecekteki kariyerleri için temel tasarım prensiplerini aktarmak olarak belirtmektedir (Seylan, 2005: 12.) Öğrencilerin nasıl görmeleri gerektiğini, gördüklerini deneyim, birikim ve yeteneklerine göre tasarım ilkeleri ile harmanlayıp ürüne nasıl dönüştürecekleri konusunda bu ders önemli bir rol üstlenmektedir (Wick, 2000: 101).

Temel Tasarım dersleri; çağını takip eden, taklitten uzak duran, tasarımın ilke ve öğelerini benimsemiş, yaratıcılığını ortaya koyabilen, gözlem, izlenim, duyguları, tasarım ve imgeleri bu yolla ifade edebilen bireyler yetiştirmek amacını gütmektedir (Enhoş, 2008: 2). Temel Tasarım dersinin amacı öğrencilere iki ve üç boyutlu düşünebilme, düşündüklerini ifade edebilme ve yeteneklerini geliştirerek tasarım dili oluşturmayı öğretmektir. Böylece öğrenciler mekân, kütle ve düzen üretme becerisi kazanacaklardır (Arkun vd., 2000, 39)

Temel tasarım oldukça geniş bir konudur. Konuyu tam kapsamıyla ele alıp incelemek daha çok lisansüstü çalışmalarda yapılabilir. Makale kapsamında konuyu daraltıp, belirli bir açıdan yaklaşım istendiği için temel tasarım eğitimi üzerine yapılmış çalışmalar incelenmiştir. Tasarımla ilgili birçok bölümde bölüme giriş dersi olarak nitelendirilebilecek bu ders hakkında öğrencilerin, öğretim elemanlarının görüşlerini almak, haftalık programın ya da ders içeriğinin nasıl olması gerektiğini sorgulamak, sorular sormak, önerilerde bulunmak araştırmacıların görevidir. Bu sebeple bu araştırma kapsamında;

- Yayın Türü ve Yıla Bağlı Değişimi
- Araştırma Alanları
- Araştırılan Bölümler
- Makale Yazar sayıları
- Makalelerde Kullanılan Anahtar Kelime Sayısı

- Çalışmaların Sayfa sayısı
 - Çalışmaların Yazarlarının Kurumları
 - Çalışmaların Kaynakça Sayısı ve Dağılımı kategorilerine göre değerlendirme yapılmıştır.
2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, 2000-2019 yılları arasında temel tasarım eğitimi alanında Türkiye’de yayımlanan çalışmaları incelemek ve bu konuda mevcut durumu ortaya koymaktır.

2.2. Araştırma Yöntemi

Bu araştırma, içerik analizi yaklaşımı kullanılarak gerçekleştirilecektir. Araştırmada, çalışma materyali olarak belirlenen tez ve makalelerde veri toplama aracı olarak doküman analizi, veri analiz yöntemi olarak ise içerik analizi kullanılmıştır. Bulgular frekans ve yüzdelerle tablo haline getirilerek ortaya konulmuştur. O’Leary (2017)’e göre doküman analizi araştırma veri kaynağı olarak çeşitli yazılı metinlerin toplanarak, incelenmesi, sorgulanıp analiz edilmesini amaçlayan bir araştırma aracıdır. İçerik analizi, sistematik ve tarafsız olarak elde edilen içeriğin niceliksel tanımıdır (Berelson 1952: 17).

2.3. Evren ve Örneklem

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi yapılmıştır. Temel tasarım eğitimi alanında 2000-2019 yılları arasında yayınlanmış olan makale, yüksek lisans ve doktora tezleri ile bildiriler araştırılmıştır. “Temel Tasarım Eğitimi”, “Temel Tasarım Dersi”, “Temel Tasarım Uygulamaları”, “Temel Tasarım Atölyesi” ve “Temel Tasarımda Proje” anahtar kelimeleri kullanılarak alan taraması, Ulusal Tez Merkezi, ULAKBİM Sosyal Bilimler ve Fen Bilimleri Veri tabanı ve Google Scholar veri tabanlarında yapılmıştır.

Ülkemizde ise Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) indeksi öne çıkan yerel indekslerdendir. Bu indeks sosyal ve fen olmak üzere iki ayrı kategoride dergileri sınıflandırmaktadır. Türkiye’de ULAKBİM’de taranan dergiler diğer yerel dergilere göre daha bilimsel çalışmaları içermektedir (Eti, 2019: 62-63)

Belirlenen kriterler sonucunda 19 yüksek lisans tezi, 2 doktora tezi, 1 sanatta yeterlilik tezi, 24 makale olacak şekilde toplamda 46 yayın araştırmaya dahil edilmiştir.

3. Bulgular

Türkiye’de yayımlanmakta olan, ULAKBİM’de ve Ulusal Tez Merkezi’nde taranan yayınların belirlenmesi, nitelik ve niceliğine göre değerlendirilmesi sonucunda; tezlerin türleri, çalışmaların yıllara göre dağılımı, kullanılan yöntemler, alanları, makalelerdeki yazar sayısı, anahtar kelime sayısı, yazarların hangi kurumlardan olduğu ile makale ve tezlerdeki kaynakça ve sayfa sayısı kategorileri tablo haline getirilerek aşağıda sunulmuştur.

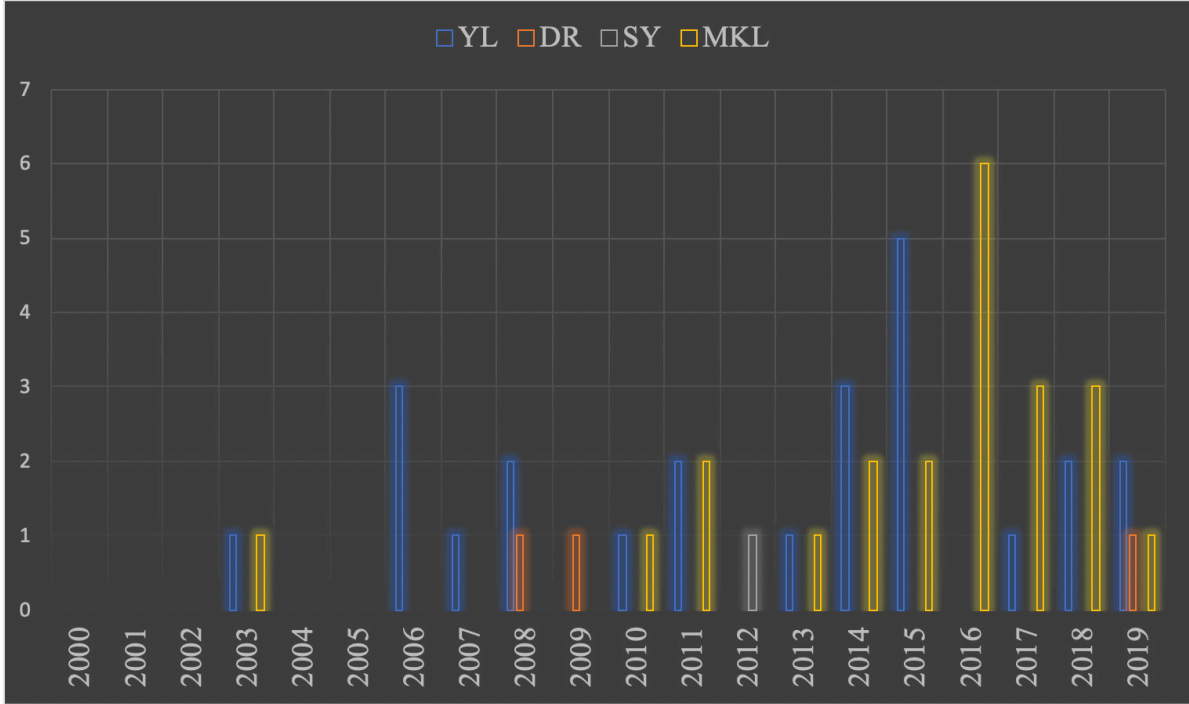
İncelenen tezlerin türlerine ilişkin bulgular Tablo 1’de verilmiştir ve bu çalışmaya inceleme konusu olan 22 tezin 19’u yüksek lisans; 2’si doktora tezi, 1’i sanatta yeterlilik tezi ve 24’ünün makale olduğu görülmektedir.

Tablo1. İncelenen Yayınların Türlerine Göre Dağılımı

Tezin Türü	Frekans	Yüzde
Yüksek Lisans	19	41,31
Doktora Tezi	2	4,35
Sanatta Yeterlilik	1	2,17
Makale	24	52,17

Örnekleme dahil edilen çalışmaların %52,17'sinin makale, %41,31'inin yüksek lisans tezi, %4,35'inin doktora tezi, %2,17'sinin ise sanatta yeterlilik tezi olduğu belirlenmiştir. Bu rakamlar göstermektedir ki doktora, yüksek lisans ve sanatta yeterlilik tez sayıları kıyaslandığında yüksek lisans tez çalışmaları sayı olarak daha fazladır. Tüm çalışmalara bakıldığında ise makale çalışmaları sayı olarak en fazladır.

Örnekleme dahil edilen çalışmaların yıllara göre dağılımı Şekil 1'de verilmiştir (YL=Yüksek Lisans, DR= Doktora, SY= Sanatta Yeterlilik, MKL= Makale).

Şekil 1. Örnekleme dahil edilen çalışmaların yıllara göre dağılımı

Şekil 1 incelendiğinde, 2000, 2001, 2002, 2004 ve 2005 yıllarında bu konuda hiçbir çalışma yapılmadığı, 2016 yılında ise yazılan makalelerde bir artış olduğu görülmektedir. Tüm çalışmaların yıl bazında sayısına bakıldığında ise en fazla 7 çalışma ile 2015 yılında yapıldığı görülmektedir.

Alan bazında bakıldığında ise 2000, 2001, 2002, 2004, 2005, 2009, 2012 ve 2016 yıllarında yüksek lisans tezi çalışması yapılmamıştır. 2000-2007 ve 2010-2018 yılları arasında da doktora tezi çalışması yapılmamıştır. İncelenen yıllar arasında sadece 2012 yılında sanatta yeterlilik çalışması yapılmıştır. 2001, 2006-2009 yılları arasında bu konuda hiç makale yazılmamıştır.

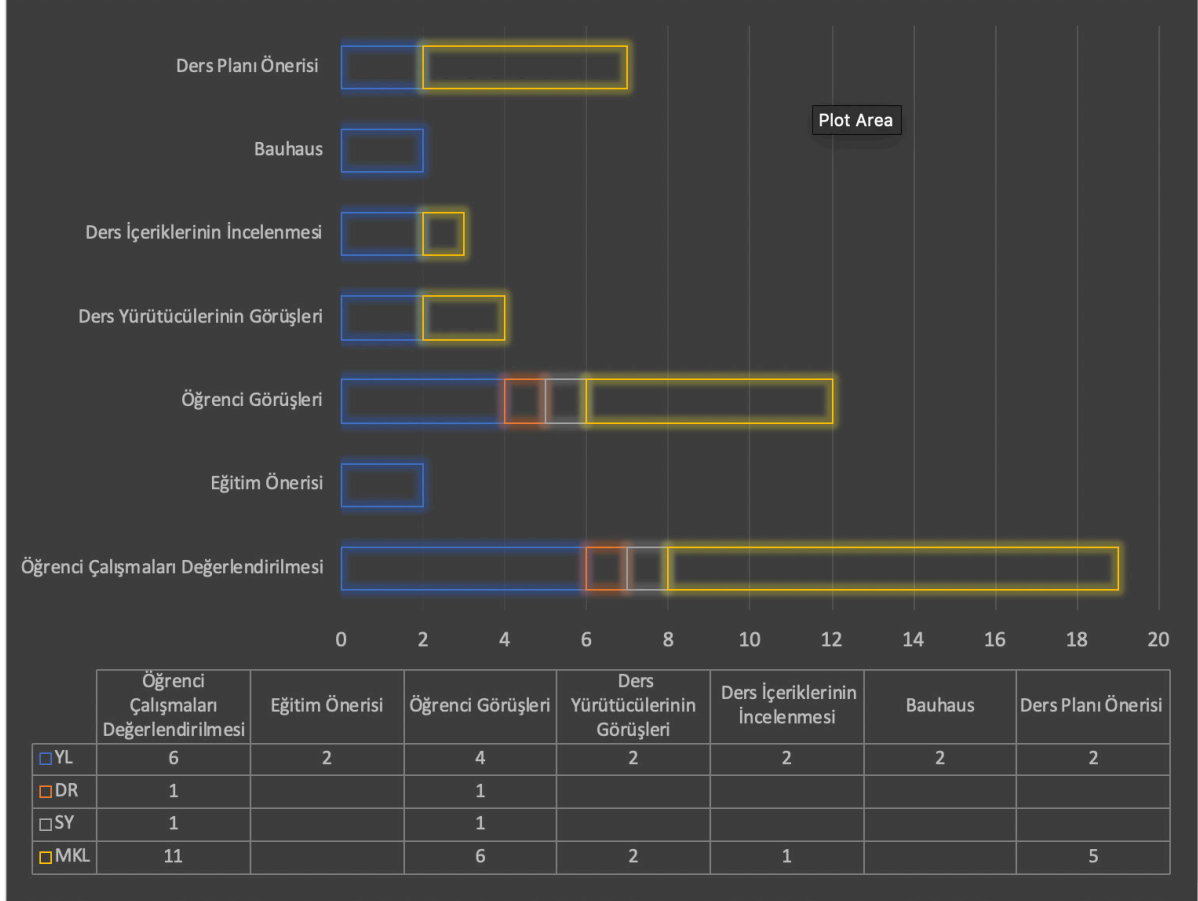
Örnekleme dahil edilen çalışmalarda 2 yüksek lisans tezi erişime kapalı olduğu için bilgilerine erişilememiştir. Bu tezler sadece yıl bazında dağılım tablosuna dahil edilmiştir. Örnekleme dahil edilen diğer çalışmaların alanları incelenmiştir.

Ana başlıklar:

- Öğrenci Çalışmaları Değerlendirilmesi
- Eğitim Önerisi
- Öğrenci Görüşleri
- Ders Yürütücülerinin Görüşleri
- Ders İçeriklerinin İncelenmesi
- Bauhaus

- Ders Planı Önerisi şeklinde kategorize edilmiştir. Bazı çalışmalarda tek bir alan yerine iki farklı alanın kullanıldığı görülmüştür. Bu sebeple her iki yöntem de dağılıma etki etmiştir.

Kullanılan alanların dağılımı Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2. Örneklemeye dahil edilen çalışmaların alanlarına göre dağılımı

Şekil 2 incelendiğinde, örnekleme dahil edilen çalışmaların %38,78'inde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi, %4,08'inde eğitim önerisi, %24,49'unda öğrenci görüşleri, %8,16'sında ders yürütücülerinin görüşleri, %6,12'sinde ders içeriklerinin incelenmesi, %4,08'inde Bauhaus ve %14,29'unda ders planı önerisi alanlarında çalışılmıştır.

Örneklemeye dahil edilen çalışmalara tek tek bakıldığında yüksek lisans ve makale çalışmalarında en fazla öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi alanında çalışıldığı belirlenmiştir. En az ise eğitim önerisi ve Bauhaus alanında çalışma yapılmıştır.

Örneklemeye dahil edilen çalışmalarda 2 yüksek lisans tezi erişime kapalı olduğu için bilgilerine erişilememiştir. Bu tezler sadece yıl bazında dağılım tablosuna dahil edilmiştir. Örneklemeye dahil edilen diğer çalışmaların üzerinde çalıştıkları bölümler:

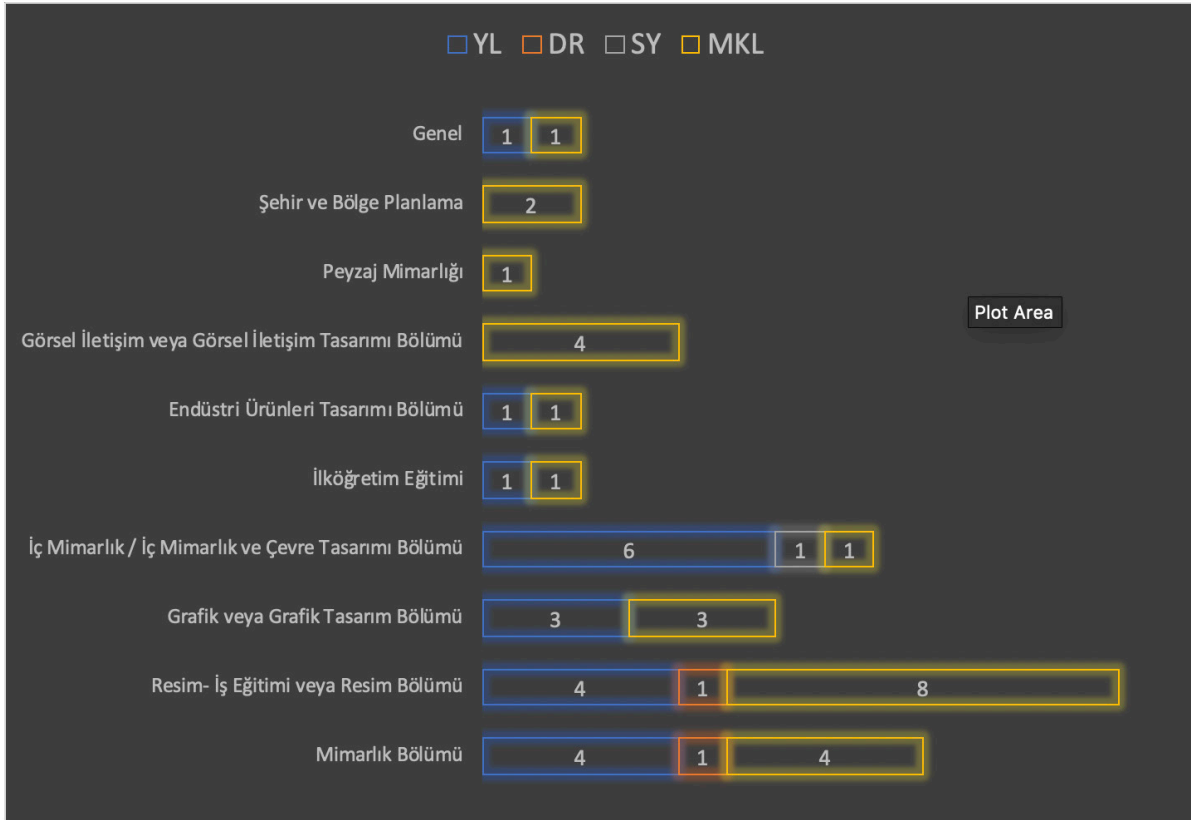
- Mimarlık Bölümü
- Resim- İş Eğitimi veya Resim Bölümü
- Grafik ve Grafik Tasarım Bölümü
- İç Mimarlık / İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü
- İlköğretim Eğitimi
- Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü
- Görsel İletişim veya Görsel İletişim Tasarımı Bölümü

- Peyzaj Mimarlığı
- Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
- Genel

Bazı çalışmalarda tek bir bölüm değil birden fazla bölümün incelendiği görülmüştür. Bu sebeple her iki bölüm de dağılıma etki etmiştir.

İncelenen bölümlerin dağılımı Şekil 3'te verilmiştir.

Şekil 3 incelendiğinde, örnekleme dahil edilen çalışmaların %26,54'ünde Resim- İş Eğitimi veya Resim Bölümü, %18,37'sinde Mimarlık Bölümü, %16,33'ünde İç Mimarlık Bölümü, %12,24'ünde

Şekil 3. Örnekleme dahil edilen çalışmaların bölümlerine göre dağılımı

Grafik Tasarım Bölümü, %8,16'sında Görsel İletişim Bölümü, %4,08'inde İlköğretim Eğitimi, Endüstri Ürünleri Tasarımı, Şehir ve Bölge Planlama ile Genel Bölümler, %2,04'ünde ise Peyzaj Mimarlığı Bölümleri incelenmiştir.

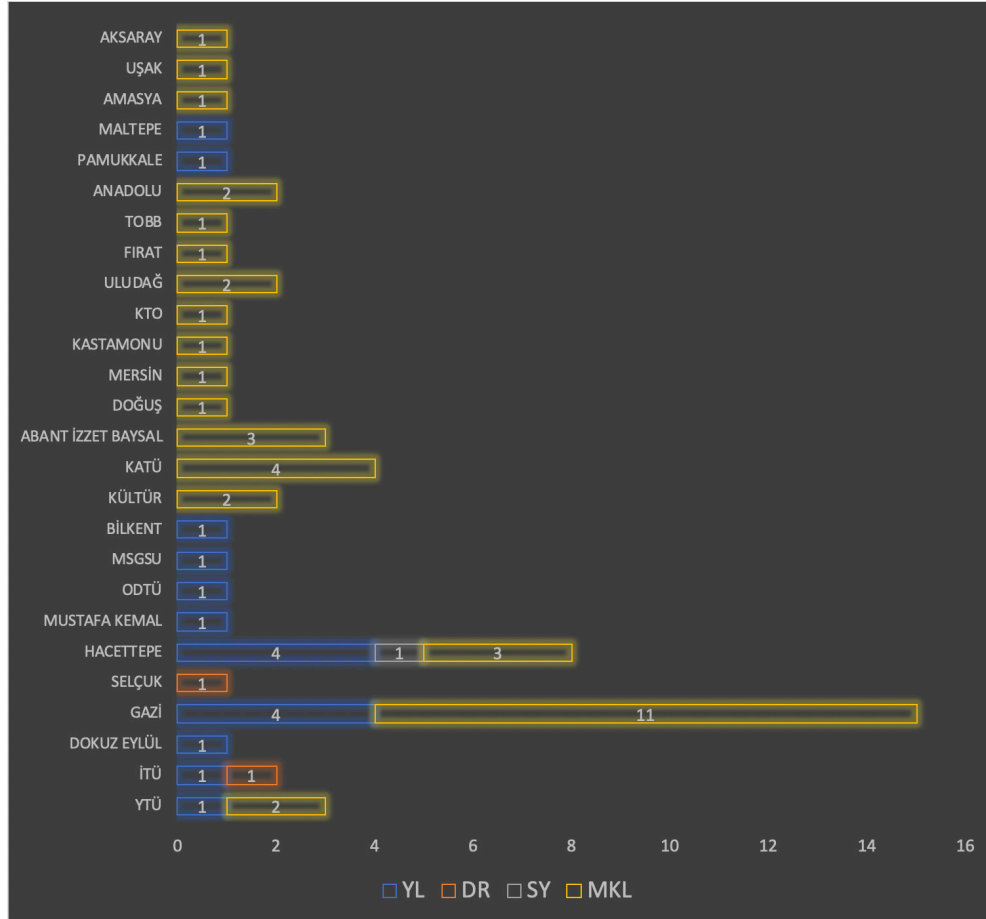
Yüksek lisans, doktora tezi ve sanatta yeterlilik tezi çalışmaları tek yazarlı çalışmalardır. Örneklemeden bu çalışmalar çıkarılarak makale yazar sayılarına göre dağılımına bakılmıştır. Çalışma başına düşen araştırmacı sayısı 1,58 olarak tespit edilmiştir. Anahtar kelime ve sayfa sayısı dergilerin belirlediği şartlar doğrultusunda hazırlanan makalelerde ortalama 4,04 anahtar kelime ve 14,33 sayfa olarak bulunmuştur. Yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tezleri sayfa sayısı incelendiğinde ortalama 140, 38 sayfa olarak bulunmuştur.

Çalışmalardaki yazarların kurumlarına göre dağılımının incelenmesi Tablo 2'de verilmektedir. Çalışmalardaki yazarların kurumlarına göre dağılımına bakıldığında en çok Gazi Üniversitesinden araştırmacıların yayınlarının yer aldığı kaydedilmiştir (n=15, %25,86). Daha sonra sırasıyla Hacettepe Üniversitesi (n=8, %13,79) ve KATÜ (Karadeniz Teknik Üniversitesi) (n=4, %6,93)'den araştırmacıların yayınları yer almaktadır.

Tablo2. İncelenen Yayınların Yazarlarının Kurumlarına Göre Dağılımı

Çalışmalardaki yazarların kurumlarına göre dağılımına çalışma bazında incelenmesi Şekil 4'de verilmektedir. Çeşitlilik açısından bakıldığında Hacettepe Üniversitesinden araştırmacıların hem yüksek lisans (n=4) hem sanatta yeterlilik (n=1) hem de makale (n=3) alanlarında çalıştıkları görülmektedir. İkinci olarak Gazi ve YTÜ'nden araştırmacıların hem yüksek lisans hem makale alanlarında, İTÜ'nden araştırmacıların hem yüksek lisans hem de doktora alanlarında çalıştıkları ortaya konulmuştur.

Üniversite	Frekans	Yüzde	Üniversite	Frekans	Yüzde
YTÜ	3	5,17	Abant İ. Baysal	3	5,17
İTÜ	2	3,46	Doğuş	1	1,72
Dokuz Eylül	1	1,72	Mersin	1	1,72
Gazi	15	25,86	Kastamonu	1	1,72
Selçuk	1	1,72	KTO Karatay	1	1,72
Hacettepe	8	13,79	Uludağ	2	3,46
Mustafa Kemal	1	1,72	Fırat	1	1,72
ODTÜ	1	1,72	TOBB	1	1,72
MSGSU	1	1,72	Anadolu	2	3,46
Bilkent	1	1,72	Pamukkale	1	1,72
Kültür	2	3,46	Maltepe	1	1,72
KATÜ	4	6,93	Amasya	1	1,72
Uşak	1	1,72	Aksaray	1	1,72

Şekil 4. Örneklemeye dahil edilen çalışmalardaki yazarların kurumlarına göre dağılımına

Kullanılan kaynakça sayısı dağılımı incelendiğinde tezlerde kullanılan kaynakça sayısı makalelerde kullanılan kaynakça sayısına göre oldukça fazladır. Bu sebeple bu inceleme örneklem bölünerek yapılmıştır. İlk araştırma yüksek lisans, doktora tezi ve sanatta yeterlilik tezlerini kapsayarak, ikinci araştırma ise makalelerin kaynakça sayılarına bakılarak yapılmıştır.

Tezlerde kullanılan kaynakça sayılarına Tablo 3'te yer verilmiştir ve bu tabloya bakıldığında Türkçe kaynakların (864) yabancı kaynakların (711) olduğu görülmektedir. Buna göre tez başına ortalama 41,14 Türkçe yayın, 33,86 yabancı yayından yararlanılmıştır. Sonuç olarak ortalama 37,5 kaynaktan faydalanılmıştır. Hiç yabancı yayından faydalanılmayan çalışmaya da rastlanmıştır. Makalelerde kullanılan kaynakça sayılarına Tablo 4'te yer verilmiştir ve bu tabloya bakıldığında Türkçe kaynakların (339) yabancı kaynakların (208) olduğu görülmektedir. Buna göre tez başına ortalama 14,13 Türkçe yayın, 8,66 yabancı yayından yararlanılmıştır. Sonuç olarak ortalama 11,4 kaynaktan faydalanılmıştır. Hiç yabancı yayından faydalanılmayan çalışmalara da rastlanmıştır

Tablo3. Tezlerde kullanılan kaynakça sayısı

Kaynak	Frekans	Ortalama	%	Toplam	Ortalama
Türkçe	864	41,14	54,86	1575	37,5
Yabancı	711	33,86	45,14		

Tablo4. Makalelerde kullanılan kaynakça sayısı

Kaynak	Frekans	Ortalama	%	Toplam	Ortalama
Türkçe	339	14,13	61,97	547	11,4
Yabancı	208	8,66	38,03		

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma kapsamında Türkiye’de 2000-2019 yılları arasında “Temel Tasarım Eğitimi”, “Temel Tasarım Dersi”, “Temel Tasarım Uygulamaları”, “Temel Tasarım Atölyesi” ve “Temel Tasarımda Proje” anahtar kelimeleri kullanılarak yapılmış araştırma sonucunda yayınlanmış makaleler, yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tezleri; tezlerin türleri, çalışmaların yıllara göre dağılımı, kullanılan yöntemler, araştırdıkları alanlar, makalelerdeki yazar ve anahtar kelime sayısı, yazarların hangi kurumlardan olduğu ile makale ve tezlerdeki kaynakça ve sayfa sayısı kategorilerine göre incelenmiştir. Araştırma kapsamında yapılmış olan çalışmalar türlerine göre incelendiğinde en fazla makale türünde, en az ise sanatta yeterlilik tezi türünde olduğu saptanmıştır. Çalışmaların yıla bağlı değişimi incelendiğinde 2000- 2002, 2004- 2005 yıllarında bu konuda hiçbir çalışma yapılmadığı, 2016 yılında ise yazılan makalelerde bir artış olduğu görülmektedir. Tüm çalışmaların yıl bazında sayısına bakıldığında ise en fazla 2015 yılında yapıldığı görülmektedir. Örneklem dahil edilen çalışmaların alanları öğrenci çalışmaları değerlendirilmesi, eğitim önerisi, öğrenci görüşleri, ders yürütücülerinin görüşleri, ders içeriklerinin incelenmesi, Bauhaus ve ders planı önerisi şeklinde kategorize edilmiştir. Bazı çalışmalarda tek bir alan yerine iki farklı alanın kullanıldığı görülmüştür. Bu sebeple her iki yöntem de dağılıma etki etmiştir. Örneklem dahil edilen çalışmalarda en fazla öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi alanında, en az ise ders planı önerisi alanında çalışıldığı tespit edilmiştir.

Örneklem dahil edilen çalışmaların üzerinde çalıştıkları bölümler Mimarlık Bölümü, Resim- İş Eğitimi veya Resim Bölümü, Grafik veya Grafik Tasarım Bölümü, İç Mimarlık / İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, İlköğretim Eğitimi, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü, Görsel İletişim veya Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, Peyzaj Mimarlığı, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü ve Genel Eğitim şeklinde kategorize edilmiştir. Bazı çalışmalarda tek bir bölüm değil birden fazla bölümün incelendiği görülmüştür. Bu sebeple her iki bölüm de dağılıma etki etmiştir. Örneklem dahil edilen çalışmalarda

en fazla Resim- İş Eğitimi veya Resim Bölümü alanında en az ise Peyzaj Mimarlığı Bölümü alanında çalışılmıştır.

Makale bazında yapılan araştırma sonucu çalışma başına düşen araştırmacı sayısı 1,58 olarak tespit edilmiştir. Dünyadaki örneklerine bakıldığında bilimsel yayınlarda çok yazarlı çalışmalar ön plandadır, ancak ülkemizde bu duruma çok yatkın olunmadığı görülmektedir. Anahtar kelime ve sayfa sayısı makalelerde ortalama 4,04 anahtar kelime ve 14,33 sayfa olarak bulunmuştur. Yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tezleri sayfa sayısı incelendiğinde ortalama 140, 38 sayfa olarak bulunmuştur. Çalışmalardaki yazarların kurumlarına göre dağılımına bakıldığında en çok Gazi Üniversitesinden araştırmacıların yayınlarının yer aldığı kaydedilmiştir. Çalışmalardaki yazarların kurumlarına göre dağılımına çalışma bazında incelendiğinde ve çeşitlilik açısından bakıldığında Hacettepe Üniversitesinden araştırmacıların hem yüksek lisans hem sanatta yeterlilik hem de makale alanlarında çalıştıkları görülmektedir. İkinci olarak Gazi ve YTÜ'nden araştırmacıların hem yüksek lisans hem de makale alanlarında, İTÜ'nden araştırmacıların hem yüksek lisans hem de doktora alanlarında çalıştıkları ortaya konulmuştur.

Tezlerde kullanılan kaynakça sayılarına bakıldığında Türkçe kaynakların yabancı kaynaklardan fazla olduğu görülmektedir ve ortalama 37,5 kaynaktan faydalanılmıştır. Hiç yabancı yayından faydalanılmayan çalışmaya da rastlanmıştır. Makalelerde kullanılan kaynakça sayılarına bakıldığında Türkçe kaynakların yabancı kaynaklardan fazla olduğu görülmektedir ve ortalama 11,4 kaynaktan faydalanılmıştır. Hiç yabancı yayından faydalanılmayan çalışmalara da rastlanmıştır.

Temel Tasarım Eğitimi alanında yapılmış çalışmalara bakılarak bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara yol gösterici olunmak amaçlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre bazı önerilerde bulunulmuştur:

- Temel Sanat Eğitimi konusunda yapılan çalışmalar da ayrıca incelenebilir.
- Çalışılan bölüm bazında bakıldığında Endüstri Ürünleri Tasarımı, Peyzaj Mimarlığı ve Şehir Bölge Planlama üzerine daha fazla araştırma yapılabilir.
- Makaleler birden fazla yazar birlikte çalışarak ekip çalışması araştırmalar ortaya konulabilir.
- Sanatta yeterlilik ve doktora tezleri özelinde bakıldığında bu konu üzerine çok az çalışma yapıldığı saptanmıştır. Lisansüstü öğrencilerinin bu konu üzerine çalışma yapmaları yönlendirilebilir.
- Çalışılan alan bazında bakıldığında daha çok öğrenci görüşlerinin alınması veya öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi üzerinde çalışılmıştır. Dünya'daki örnek çalışmalara bakılarak ve ders programları incelenerek dünya standardında bir temel tasarım eğitiminin nasıl olması gerektiğine dair çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

Arkun, N.S, Kaya, İ.S., Önbilgin, T.T., Sayar, Y., Arıtan, Ö., Atılgan, D. ve Öcal, C.V. (2000). Mimar Adaylarına Temel Tasarım Eğitiminde Uygulanan Bir Program Üzerine Düşünceler, Mimarlık Dergisi, 38(3), 39-41.

Berelson B. (1952). Content Analysis in Communication Research. Glencoe: Free Press.

Ching, F.D.K. (2011). Mimarlık: Biçim, Mekân ve Düzen. Sevgi Lökçe (Çev). İstanbul: Yem Yayın

Enhoş, H. (2007). Temel tasarım I ve II derslerinin öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin öğrenci görüşleri. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Eti, S. (2019). Ulakbim İndeksinde Taranan Sosyal Bilimler Alanındaki Dergilerde Öne Çıkan Konu ve Yöntemlerin Metin Madenciliği Yaklaşımı ile Belirlenmesi. Uluslararası Hukuk ve Sosyal Bilim Araştırmaları Dergisi, 1(1), 61-66.

Günay, B (2001). Tasarım İmara Karşı. Journal of the Chamber of City Planners. 53, 3-17.

Lang, J. (1998) Öğrenciler İçin Mimarlığa Giriş: Temel Tasarım Dersini Yeniden Düşünmek. N.Teymur., Aytaç Dural (Der.), TemelTasarım/Temel Eğitim Sempozyumu içinde, Ankara: ODTÜ MimarlıkFakültesi Yayını

O'Leary, Z. (2017). The essential guide to doing your research project. London:Sage.

Seylan, A. (2005). Temel Tasarım. Ankara: Baran Ofset.

Wick, R. K. (2000). Teaching at the Bauhaus. Stuttgart: Hatje Cantz Publishers

Summary

Basic Design Education aims to transfer the principles and elements required in the design process on the basis of practice. Throughout their education, students develop the ability to work with different materials and textures while questioning themselves and gaining the ability to criticize. This basic course, which allows him to develop creativity, takes place in architecture, fine arts, education faculties and even in the curriculums of institutions that are educated at primary level. The purpose of this study, 2000-2019, ie the last 20 years to examine the academic studies on the Basic Design Education in Turkey and analyze. Within the scope of the article, 46 publications including 22 thesis and 24 articles were reached. This research was carried out by using content analysis approach. In the research, document analysis was used as data collection tool and content analysis was used as data analysis method in the thesis and articles identified as study material. The findings were tabulated with frequencies and percentages. According to the results of the study, it is aimed to provide due diligence and make recommendations to the people who will make researches on this subject.

When the studies carried out within the scope of the research were examined according to their varieties, it was found that the articles were the most common and the least were the proficiency in the art. When the year-related changes of the studies are examined, it is seen that no studies have been conducted on this subject in 2000-2002, 2004-2005, and there is an increase in the articles written in 2016. When we look at the number of all studies on a yearly basis, it is seen that most of the studies were conducted in 2015. The areas of the studies included in the sample are categorized as evaluation of student studies, educational proposal, student views, opinions of course instructors, examination of course contents, Bauhaus and syllabus. In some studies, two different fields were used instead of a single field. Therefore, both methods affected the distribution. In the studies included in the sample, it was found that the highest number of studies was evaluated in the field of student studies and the least was in the field of syllabus.

In the studies included in the sample, the highest level of work was in the Division of Art Education or Department of Painting and the least in the Department of Landscape Architecture. The number of researchers per study was found to be 1.58 as a result of the research on the basis of articles. The number of keywords and pages was found as an average of 4.04 keywords and 14.33 pages in the articles. When the number of master thesis, doctorate and proficiency in art were examined, it was found as an average of 140, 38 pages. When the distribution of the authors in the studies according to their institutions is analyzed, it is noted that the publications of researchers from Gazi University are mostly included.

When the number of bibliography used in the theses is examined, it is seen that Turkish sources are more than foreign sources and 37.5 sources are used on average. There were also studies that did not use any foreign publications. When the number of bibliography used in the articles is examined, it is seen that Turkish sources are more than foreign sources and 11.4 sources are used on average. There were also studies that did not benefit from foreign publications.